

การศึกษา

วัดระฆังโฆสิตาราม

วัดต่าง ๆ ที่พุทธศาสนิกชนนิยมไปประกอบกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนานั้นมีความเป็นมาที่น่าสนใจแตกต่างกันไป วันนี้จึงขอนำเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ วัดระฆังโฆสิตาราม จากพจนานุกรมวิสามานยนามไทย : วัด วัง ถนน สะพาน ป้อม ซึ่งนางสาวกนกวลี ชูชัยยะ เป็นผู้เรียบเรียง และสำนักงานราชบัณฑิตยสภาจัดพิมพ์เผยแพร่ มาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

วัดระฆังโฆสิตารามรวมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดรวมหาวิหาร ตั้งอยู่ที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นวัดโบราณที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา เดิมนี้มีชื่อว่า วัดบางว่าใหญ่ หรือ บางหัวใหญ่ ในสมัยธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสร้างพระราชวังใกล้วัดบางว่าใหญ่ และยังโปรดเกล้าฯ ให้ยกวัดบางว่าใหญ่เป็นพระอารามหลวงและเป็นที่ประทับของสมเด็จพระสังฆราชด้วย ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช วัดบางว่าใหญ่อยู่ในพระอุปถัมภ์ของเจ้านายวังหลัง คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาเทพสุดาวดี (สา) ซึ่งเป็นพระเชษฐภคินีของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และเป็นพระชนนีของกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาเทพสุดาวดีทรงมีตำหนักที่ประทับอยู่ติดกับวัด จึงได้ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดร่วมกับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และได้ขุดพบพระฆังลูกหนึ่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้นำไปไว้ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสร้างระฆังชดเชยให้วัดบางว่าใหญ่ ๕ ลูก จากนั้นได้พระราชทานนามวัดใหม่ว่า วัดระฆังโฆสิตาราม ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ เพราะขุดพบพระฆังที่วัดนี้ และเพื่อฟื้นฟูแบบแผนครั้งกรุงศรีอยุธยาที่มีวัดชื่อวัดระฆังเช่นกัน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อวัดระฆังโฆสิตาราม เป็น วัดราชคัลนศิยาราม ซึ่งคำว่า คัลนทิ แปลว่า ระฆัง แต่ก็ไม่มีคนนิยมเรียกชื่อนี้ ยังคงเรียกกันว่า วัดระฆัง.

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาเทพสุดาวดี (สา) ซึ่งเป็นพระเชษฐภคินีของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และเป็นพระชนนีของกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาเทพสุดาวดีทรงมีตำหนักที่ประทับอยู่ติดกับวัด จึงได้ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดร่วมกับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และได้ขุดพบพระฆังลูกหนึ่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้นำไปไว้ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสร้างระฆังชดเชยให้วัดบางว่าใหญ่ ๕ ลูก จากนั้นได้พระราชทานนามวัดใหม่ว่า วัดระฆังโฆสิตาราม ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ เพราะขุดพบพระฆังที่วัดนี้ และเพื่อฟื้นฟูแบบแผนครั้งกรุงศรีอยุธยาที่มีวัดชื่อวัดระฆังเช่นกัน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อวัดระฆังโฆสิตาราม เป็น วัดราชคัลนศิยาราม ซึ่งคำว่า คัลนทิ แปลว่า ระฆัง แต่ก็ไม่มีคนนิยมเรียกชื่อนี้ ยังคงเรียกกันว่า วัดระฆัง.

อารยา กิรมงคลจิต